

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ГАЗЕТА,

орган української соціалдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

== 40 сот. ==

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:

:- „ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., :-

I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу газету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуються тільки з konieczности, бо не хочемо позбавити наших читачів свого рідного слова.

До ситуації

„Встримати розлив крові, падіння сіл та нищення і так знищеного краю“, ось пропозиції, з якими звернулися поважні представники із польської сторони й старалися всіма силами навязати ближні зносини з правительством Західньо-Української Республіки.

Зносини досі не навязані; але здавалося, що сама та пропозиція не є впливом та думкою однієї чи кількох людей, але що се вислів коли не цілого, то хоч поважної частини польського громадянства.

Та показується, що так не є, а твердимо се на основі польської преси.

Преса кожного народу є його представницею, його серцем, мозгом, висказом його радості та болів. Вона в дану хвилину наче чутливий інструмент передає його настрої, його волю та бажання.

Якже відзивається тепер польська преса?

Возьмим котрунебудь польську газету, чи се „Побудку“, до якої ніхто явно не хоче признатися, чи демократичну „Вечорну“, чи врешті урядову „Газету Львовську“ — всі вони писані в такім тоні, що й сліду нема, про якунебудь охоту до якогось примиря.

„Bandy chłopskie“, „watahy hajdamackie“ (всі газети), „kryminalni bandyci“ („Газета Цодзенна“) — ось стала назва українських військ. А далі ідуть страшні просто описи „виколовання очей“, різня дітей, різня мешканців („Курер Львовскі ч. 535“) та всякі інші того рода знущання українських жовнів.

Льогічний отже висновок, або справді та українська армія така дика банда бандитів, з якими годі й говорити про якенебудь примире, а тоді незрозумілі є ті мирові пропозиції під адресою Українців, або се не є правда, а тоді ті мирові пропозиції є справді тільки бажанням однієї, а не цілого громадянства, і всякі змагання в тім напрямі є тільки даремною стратою часу.

Для повноти образу наведемо ще голос дуже „поважного“, бо дуже консервативного краківського „Szas-y“. Пишучи про перевероти на Україні, трактує її як „так звану Україну“.

Супроти того питаємо, хто з польського громадянства бажає примиря з Українцями?!

Всесвітня війна — всесвітня революція.

III.

Два були перед всесвітньою війною філяри всеєвропейської реакції: царат та прусько-німецька імперія. Найбільш могутні мілітарні держави, звязані з давним давим сердечним, дружним традиційним союзом, споріднені духом самодержавної самоволі — становили вони непобідне, здавалося, забороло реакції, стародавньої державної системи в Європі.

І нараз ті дві мілітарні держави стають проти себе до кривавого бою, до державної, воєнної розправи; стають на чолі двох ворожих воєнних таборів, що розпочали між собою бій, боротьбу, війну на життя і на смерть.

І один і другий табір певний був побіди; а проводирі одного й другого табору вважали себе в недалекий, в близький будучности переможцями. І кождому з них думалося, що йому дістатися жезл всесвітнього панування, всесвітнього верховодства.

І один і другий, — так російський царизм як і німецький імперіалізм був вже недалеко мети своїх завітних мрій і змагань. Та доля судила

інакше. Жорстоко висміяла мрії гордих імперіалістів історія; розсипалась в прах непобідна гордія царату; счезла безслідно блискуча велич імперії Гогенцоллерів...

Давно, давно колись — в днях блеску й слави Гогенцоллерів, в перших хвилинах повстання новочасної прусько-німецької імперії — писав Маркс:

„Теперішня війна (німецько-французька) мусить довести — чого однаж не бачуть пруські осли — неминучо до війни між Німеччиною а Росією, так само як війна 1866 р. довела до війни Прус і Франції. І се є найкращий результат, якого я жду від Німеччини. Специфічне прусство, пруська окремішність ніколи інакше не існувала й не могла існувати, як тільки в союзі з Росією та в холопським підданстві супроти Росії. Рівночасно ся війна Н-р 2. буде початком неминучої соціальної революції в Росії.“

Думку Маркса, висловлену в вересні 1870 р., повторює опісля Енгельс в 1888 р., в часах не звичайного напруження між Австрією і Німеччиною з одного а Росією з другого боку, де супроти розриву між Прусами й царатом, супроти евентуальної війни між Німеччиною а царатом, він каже:

„Се булаби божественна річ, колиби Бісмарк був приневолений поборювати свою власну головну підпору, російський царат“.

Розумів дуже докладно і сам Бісмарк, яке революційне значіння матиме розрив між прусько-німецькою імперією а царатом, яким катаклізмом для старосвітської, стародавньої традиційної державної системи булаби війна між німецькою а російською імперією.

Пророчі й віщі є його слова про витичні лінії, про провідні думки його заграничної, міжнародної політики, про значіння тридержавного союзу Росії, Німеччини й Австрії.

„Тридержавний союз... се мав бути союз трох монархів з тим, що до сього союзу приступить італійська монархія; звернений мав бути сей союз на боротьбу, — в якій-небудь проявилабсь вона форми — між тими обома європейськими течіями, які Наполеон назвав републиканською і ковацькою, між сими тенденціями, які — по новочасній термінології — я означивби з одного боку як систему ладу й порядку на монархістичних основах, з другого боку як соціальну републику, до якої антимонархістичний розвій мусить з konieczности дійти чи то поволи, чи катастрофально.“

Найвищою ціллю союзних монархій було — по думці творців новочасної прусько-німецької імперії — вдержати взаємний мир, вдержати існуючу державну систему, тому що ці монархії „мають супроти революції більше до страчення, чим до зискання в війні поміж собою“.

Великі імперії не послушали однаж — на жаль, а може на щастє! — вказівок залізного канцлера і розпочали велику всесвітню війну, котра вповні виправдала так само далекого революційного діагнозу Маркса та іронічні вискази Енгельса, як і консервативні побоювання Бісмарка. М. Ганкевич.

Дрогобич і Борислав.

З надісланої нам дописі, датованої дня 4. грудня с. р. довідуємося, що в Дрогобичі і Бориславі упрва обох повітів є в українських руках. В Дрогобичі виходять часописи „Дрогобицький Листок“, якого редактором є б. посол тов. С. Вітик, далі „Drohobyczer Nachrichten“ і „Moment“, кожна три рази в тиждень. Доколичні села довозять всякої поживи до обох міст і все є дешевше, чим було за австрійських часів. Ціни апровізаційні все падають в долину. Потяги курсують два рази на добу. За року, вивожу на Україну, дістається вимінні продукти, в які є багата Україна. Борислав був до 9 листопада в руках польських легіонерів а доперва дня 9-го падолиста вечером пельські легіонери, опу-

стили місто, беручи з собою два авта і багато крісів.

По опущенню міста легіонерами, удержувала лад жидівська міліція. Дня 10. листопада надійшло українське військо. Управу міста обіймив староста Тустановський, комісар Сасик Станислав і секретар Терлецький юніор.

Опалу є досить, до тогож ше управи обох міст закупили вуголь у фірми Фонтоні і роздають бідному населенню.

Відносини між місцевими народностями, Українцями, Поляками і Жидами є добрі.

Дрогобичом управляє тов. Бодруг а військовою залогою тов. Андрій Укарма. Життє в Дрогобичі є ше дешевше, чим в Бориславі.

Лад і порядок далеко перевищує австрійський.

Що чувати в Коломиї?

„N. W. Journal“ дістає ось таку вістку з Коломиї:

Управа міста спочиває в руках українського революційного Комітету. Всі уряди в руках Українців. На правительственных будинках повівають синьо-жовті прапори. Воєнний стан заведений в Коломиї, Гвіздці, Городенці, Печеніжині, Косові та в Яблонові. Всі приватні та публичні будинки мусять бути від 7 год. вечером замкнені. Поживи є піддостатком та дешево.

Вістка, яку подали польські газети, будьтоби в Коломиї або в околиці находилися румунські війська, є цілком неправдива. В місті панує вірцевий лад та спокій.

Зі східної Галичини.

„Kurjer Lwowski“ ч. 535 доносить, що він прочитав одно число „Українського Голосу“ з 10. грудня 1918 р. і знає вже, що „Укр. Гол.“ виходить в Тернополі. З тогож жерела знає, що: Гіряк є військовим командантом округу Тернополя, Збаража, Скалата й Трембовлі, що виплачують усім урядникам, що зголосилися до служби, плату, що військовий державний секретаріат є також в Тернополі, що д-р Кость Левицький, отаман Вітовський і секр. закордонних справ В. Панейко також в Тернополі.

В дальшій тягу доносить про український лад в Золочівщині. Крім того, що жалеться на лінійний рух потягів, не подає нічого важливого, крім звичайних наклепів на ревізії, арештування і т. д. так, гейби у Львові сього не було.

До жінок!

(Голос жінки.)

У теперішню пору, коли час вижидання так безконечно довжиться, а думки, немов сполохані птахи, втікають від теперішньої хвилини, багато часу лишається на роздумування. У сей час насильної бездіяльності відкиньмо всякі міркування, які до нічого не доводять, покиньмо спізнєні жалі або необмірковані пляни майбутнього. Те, що прийде, прийде без нашої участі. Всякі міркування тим небезпечні, що дають чоловікові вражіння, немов він доконує діла, наколи він не лише нічого не творить, а ше витрачує зовсім безхосенно свою духову енергію, яку слід заховати на слушний час.

Найхосеннішим ужиттєм теперішнього часу було-б, на мою думку, підготувитися до праці, яка нас жде. Маємо вже поняттє про велич роботи у всіх напрямках коло будови нашої держави. У сій роботі побіч муштин мусимо стати ми, жінки. Всякі галузи державної господарки, справа виховання справді національного, справа опіки над інвалідами й сиротами, усі ті справи будуть вимагати у поладженню також і жіночих рук. До тепер були ми відсунені від більш діяльної участі у громадянським і народнім життє, тому і не є ми як слід підготовлені до усіх задач, які нас ждуть. Та якраз тепер пора призадуматися, до чого кожда з нас могла-би придатися, яку роботу найкраще зуміла би сповнити.

Доброї волі, вірю, в нас багато, та вона не заступить знання. Стараймося хочби доперва тепер придбати собі бодай перші основи знання роботи, якою маємо служити рідній країні. Не виправдуймо себе тим, що ось тепер тесаме незначне в усіх народів, які щойно починають жити своїм життям. Вчімся досвідом нашим з історії і життя; стараймося, щоби, коли мусять бути в перших пробах похитки, було їх справді як найменше. Уявім собі лиш в усій повноті відвічальність, яка тяжить на кождім члені нашої суспільности в сей рішучий момент. Не кажим: „Воно якось зробиться, коли буде потреба“, або „Коли я того не зроблю, зробить хто інший.“ Так не сміємо казати. Скажимо собі: „Від мене зависить доля мого народу“. В тім пересвідченню підготовлюймося до праці, а вислід спільно обдуманної роботи дасть щастє і долю нашої країні.

О. К.

Льондонська конференція

ухвалила, як подають женецькі телеграми, ось які постанови:

1) Продовження перемир'я; 2) Німці мають заплатити відшкодування; 3) Інтереси Франції і Італії мають бути заспокоєні; 4) Видання бувшого цисаря Вільгельма; 5) Утворення нових держав а головню польської, полуднево-славянської, сербської, грецької, румунської і чеської; 6) Створення постійної організації для мореплавства; 7) Віддержання загальної мирової конференції.

Цікаве те, що мирова конференція іде на самий кінець. Чи не роблять пани рахунків без хазяїв? Готові кінці в їх білянсі не сходяться!

Як буде виглядати мирова конференція?

Після вісток польської тел. аген. буде конференція складатися з трох частин:

I. Англія, Франція, Італія і Америка зійдуться в Версалю з кінцем грудня і самі будуть радити.

II. В марті й цвітні покличуть Німців і другі держави, що повстали з розпаду монархій, щоби вони підписали вже готові уложені умови мира.

III. Відтак буде конференція світова, в котрій возьмуть участь всі неутральні й центральні держави, щоби втворити союз народів.

Після вісток нашого замарстинівського телеграфічного бюро, не буде такої диктаторської конференції, лише всі представники народів світа зійдуться як брати і будуть радити над миром. Всі ухвали рішати будуть абсолютною більшістю голосів, лише деякі обшарники з Галичини й деякі редактори буржуазних польських газет будуть мати право ужиття давнього шляхетського „Nie pozwalam“, але без сили зірвання ухвал.

Нові держави в будучій Австрії.

(Ухвали конгресу австрійсько-німецьких соціал-демократів.)

Дня 2. листопада с. р. відбувся партійний конгрес німецьких товаришів у Відні.

Зїзд ухвалив, що визнає без застережень і без обмежень право самоозначення всіх народів (б. Австрії) і жадає такого самого права і для німецького народу.

Зїзд поздоровляє тому повстання вільних національних держав на руїнах австрійської тюрми народів.

Щоби уникнути на будуче ворожнечі між сими державами, зїзд жадає:

1) Кожна з сих народних держав посідає ту територію, де вона творить одноцільність що до мови. Ні одна з сих держав не сміє посягати на землі, де більшість населення належить до іншої національності.

2) Границі нових народних держав мають установити порозуміння між народами. Коли не зможуть погодитися, то рішатиме населення сього обшару через народне голосування під неутральною контролею, де воно хоче належати.

3) Поділ дотеперішних урядів між народи, поділ державного майна й державних догів унормують умови між сими народами. В спірних справах рішатимуть міжнародні полюбовні суди.

4) Права національних меншостей і національних островів забезпечують міжнародні умови.

Що чувати нового?

Бересть литовський має бути в німецьких руках, а управа міста є українська, з комісарем Українцем на чолі. Всякі оповістки видаються лише в українській мові.

В Гояндії інтерпелювали соціалісти в справі жидівських погромів в Галичині.

Віденська Рада жовнів оголосила листу генералів, які покрали з військових магазинів різні матеріали.

Бюро Вольфа доносить з Познаня: Банда жовнів і цивільних осіб в силі около 80 мужа напала на муніційне депо і заняла скоростріли. Після боротьби, в котрій з обох сторін ужито скоростріли і ручних гранатів удалося побороти банду, при чім полонено 35 осіб. В місті Іновроцлаві на Познанщині прийшло 4. і 5. с. м. до рабунків і вуличних боїв ручними гранатами й скорострілами. В Іновроцлаві заведено стан облоги. (З сих донесень німецького бюро виходить, що в Познанщині зачалися вже оружні сутички між Німцями й Поляками.)

Воєнна ситуація.

Польський урядовий комунікат з дня 9. с. м.: На всіх відрізках фронту день пройшов без важніших перемін. Польська артилерія острілювала з добрим вислідом ворожі позиції на північ і полудне від Львова.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

„Політична“ розмова.

Стрінулися на вулиці Поляк і Українець та почали політичну дискусію.

Поляк толкував Українцеві, що воскресне історична Польща, що її границі будуть сягати від Риги аж по Чорне море, що крім сього польська держава дістане колонії в Африці і плянтації кави в Бразилії. Про нашу будучину, кінчив Поляк, ми цілком спокійні, бо нами піклується Падеревський, який що дня грає жінці Вільсона на фортеп'яні.

— І ми також спокійні про нашу долю, відповів Українець. Ми не сягаємо по чужі землі. Ми не хочемо колоній, ані плянтацій кави. Бажаємо бути панами тільки на власній, зєдиненій Україні, з Галичиною, Буковиною і угорською Україною. І будемо панами на своїх землях! (і)

НОВИНКИ.

— Нічні ревізії у Львові відбуваються безупину далі. Вчора о 3. год. рано була ревізія і в редакції „Вперед“, крім того в цілій каменниці Старапопії. В Старапопії виломано браму та сильно побито сторожа-каліку. Тої самої ночі зроблено ревізії по всіх визначніших домах Українців. Деяких арештувано. Додамо, що ревізії лишилися всюди без успіху, хоч переводжено їх так скрупульяно, що заглядаю всюди, навіть до креденсів.

— Вчора в ночі шукала львівська польська жандармерія д-ра Сидора Голубовича. Для відома жандармерії подаємо за „Kurjer-om Lwow sk-im“ (з дня 11. грудня) його адресу: Д-р Сидір Голубович, секретаріат судівництва в Тернополі, повітова рада.

— Мін арештуваними вчора Українцями находится тожко тов. д-р Володимир Старосольський.

— Зїзд польських соціалістичних партій усіх трох б. дільниць Польщі розпочався в Варшаві в неділю, 8. с. м. Зїзд відбувається під кличем зєдинення всіх польських соц. партій, що знаходяться на ґрунті незалежності, а саме: фракції ППС., ППСД, Галичини й Шлезка і ППС. б. пруського забору. Ухвалено резолюцію за зєдиненням всіх партійних організацій в одну велику партію, що обіймає весь польський пролетаріат.

— Наші ранені на техніці. Тяжко ранених переведено з салі 21 до салі 5 б, під спеціальний догляд знаменитого хірурга д-ра Алексевица. Дальше прибули на салю 21 ранені вояки: Ілховецький Федь та Король Петро. Ранений на тій салі Голубець Михайло з Любіня кличється Боднар. — Відвідувати ранених можна щодня від 1—3 год.

— На ранених УСС. зложив тов. Іван Г. 20 корон.

— Сплетні про Скоропадського. Відень. (ПАТ). Українське пресове бюро довідується з кругів тутешнього українського посольства, що вістка про упадок і смерть гетьмана в Києві є видумкою. Гетьмана признала коаліція і він справує управу на Україні.

— Погроми в Городку. Одна з україножерчих львівських газет доносить, що Українці урядили погром на Жидів в Городку і Мости-

сках. Від осіб, що приїхали з Городка довідуємося, що в тім донесенню нема правди ні на макове зерно.

— Які інформують Поляки заграницю? Якийсь панок зі Львова післав кореспонденцію до „Times“, де каже, що у Львові є 80 (!) процент Поляків. Далі каже кореспондент про „звірства“ Українців, яких війська складались — в половині з большевиків, а в половині з Прусаків!!!

— До всіх горожан цивілізованого світа! Відозву, що починається повисшими словами, видав у всіх мовах б. посол д-р Генрик Райцес. В відозві сій обговорюється останні жидівські погроми у Львові та накликаються до складок для нещасних жертв погромів.

— Проти Українців виступають уже й познанські Поляки. Їх брати зі Львова потрапили їм так наторочити всяких нісенітниць про „звірства“ українських „банд“ у східній Галичині — що вони, очевидно, повірили в усе те. На зборах в Познані ухвалили вони резолюцію, що „супроти стверджених насильств, поповнюваних Українцями над безбронною польською людністю — звивається мітropolита, щоби він погамував людські інстинкти Українців“. Полишаючи вже се, що польська військова команда в своїй часі урядово заперечила поголоскам про мнимі „звірства“ Українців — не можемо поминути те, що якраз тепер вся світова преса та всі визначні світові політики протестують проти того, що діялося й діється в тій частині Галичини, що знаходиться під управою польських націоналістів! І голоси тої світової преси нотують щодня львівські буржуазні газети навіть без найменшої тіни сорому!

— Ідіотизм. Польська преса і то не лише буржуазна, не може стерпіти імені України, український й. Найдете в ній назви нашого народу, як: Rusin, malorusin, ruski, rusiński — а бо-рори Боже: Українець, український. Як чорт свяченої води, так вони бояться назвати нас по імені. А вже до ідіотизму дійшла краківська шляхотська газета „Czas“, яка, говорячи про Україну, не може проковтнути сеї назви, а помагає обі в той спосіб, що називає її: „tak zwana Ukraina“. Ідіоти ж ви, ідіоти, панове! А якби так польську державу названо не Польщею, а „tak zwana Polska“? Але нам здається, що таких дурнів ніде не найдеш, хіба в „Czas-i“!

— Втікають перед військом! Вчорашня „Gazeta Wieszorna“ жалується, що львівські Поляки (tłum obywateli nieuświadomionych) ухиляється від військової повинности — і то якраз з інтелігентних кругів. „Smutno to bardzo — каже „G. W.“ — że w chwili tak doniosłej, po złożeniu manifestacyjnych przysięg, iż Lwów, jak nigdy nie był ruskim, tak nim i na przyszłość nie zostanie — ludzie ślubowania czynem zadokumentować nie chcą“

— На піддержання українського робітничого дневника зложили вчорашнього дня (в коронах): Лев Кульчицький 20, Микола Ядків 100, Волод. Кульчицький 100, Л. Р. 20, Я. Колтунюк 10, Майка 20, А. Т. 10, Микола Заячківський 100, Євген Нагірний 50, Ліберман Гідалі 20, Михайло Лазорко 100, Петро Песцьоровський 10, Іван Глинчак 50, Данило Николін 20, Лідія Ігнатівна 2, проф. Б. 20. Разом 652.

— Наших львівських передплатників просимо покищо відбирати газету особисто, бо пересилка тепер дуже утруднена. — Адміністрація.

— Льональ Львівського Українського Горожанського Комітету знаходиться при вулиці Руській ч. 3, другий поверх.

Оголошення

приймається по 1 короні за один пегітовий рядок.

За зміст оголошень редакція не відповідає.

В.П. О. ЦЕГЕЛЬСЬКОГО в КАМІНЦІ СТР. прошу знятися ласкаво моїм домом і дитиною, полишеною там без опіки. Поверну, скоро буде можливо. — Інженер Згорякєвич. 3-3

ФОТОГРАФА РЕЙСА в БРОДАХ просимо повідомити, що Генрик Фридерик і Агнес в'їждові. Все в порядку. 3-3

Хто має яку вістку про ПЕТРА ГАВРИША, уродженого у Львові, зводять повідомити матір, вулиця Личаківська ч. 23. 2-3

ВІКТОР ТАРНАВСЬКИЙ, Львів, вулиця Пекарська ч. 1 В, просить о вістку про свого сина Івана, який дня 25. листопада мав виїхати з конвікту в Хирів до Березані. 2-3

О. СЕЛЬСЬКИЙ, СТРИЙ. Я здоров. Як Мана? — Роман. 1-3

ГАЛЯ ЦУРКОВСЬКА в СТАНИСЛАВІ. Перебуваю у Львові, здоров. 1-2

Кольпортерів до розношування газет потрібно сейчас. Зголошуватися до адміністрації „Вперед“ (вулиця Руська ч. 3, I. поверх).

Ширіть скрізь свою робітничу газету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук! Збирайте складки на пресовий фонд „Вперед“!